

Κόρυς
εμμ. Σταυριαννάκη.

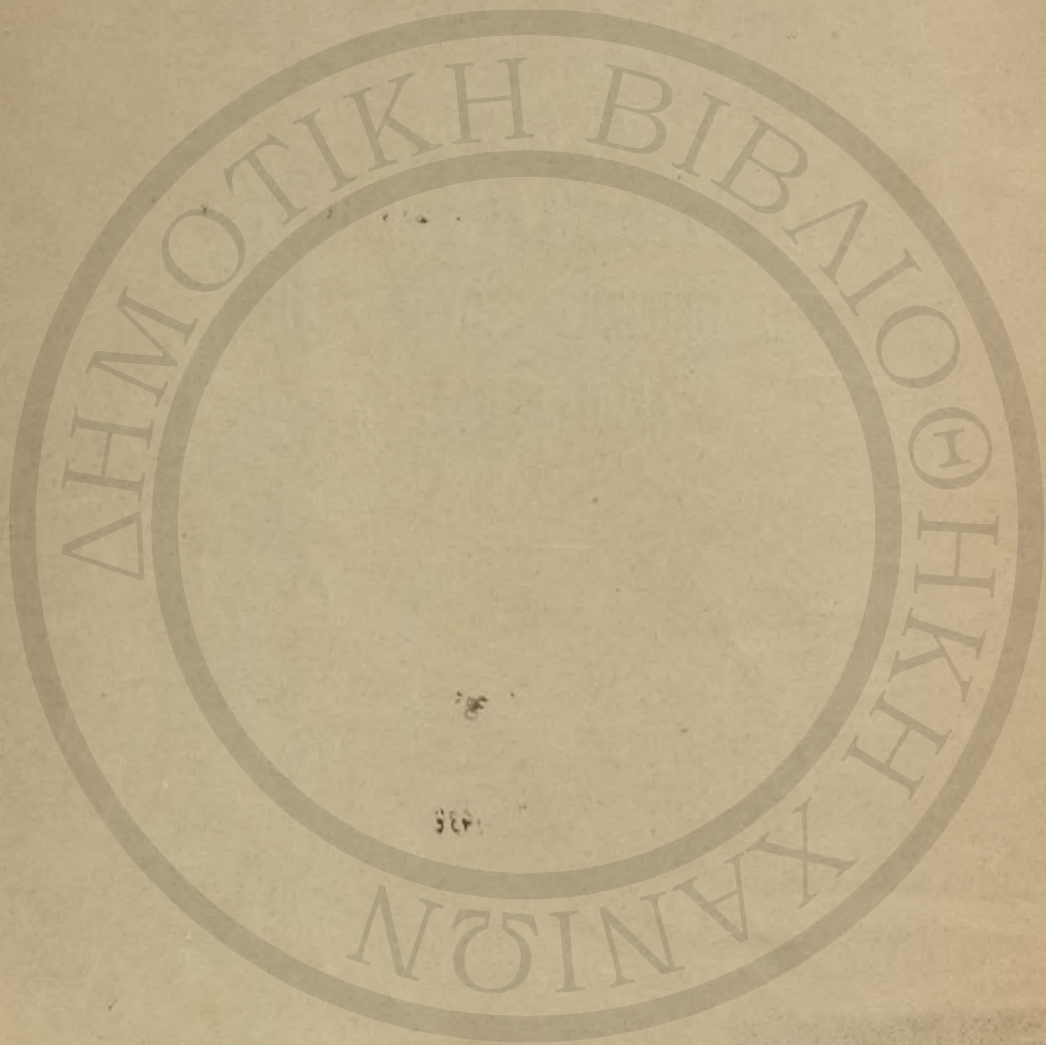
ΕΚΘΕΣΙΣ
ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
ΤΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΕΞΟΧΗΣ ΧΑΝΙΩΝ
"ΑΓΙΟΙ ΘΕΟΔΩΡΟΙ,"

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΑΝΙΩΝ
ΕΜΜΕΛΕΤΗΡΙΑ ΕΞΟΧΗ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΥΠΟΣ: ΑΓΓ. ΑΘ. ΚΛΕΙΣΙΟΥΝΗ ΝΕΟΦ. ΜΕΤΑΞΑ 29
1938

369.47
ΕΚΘ

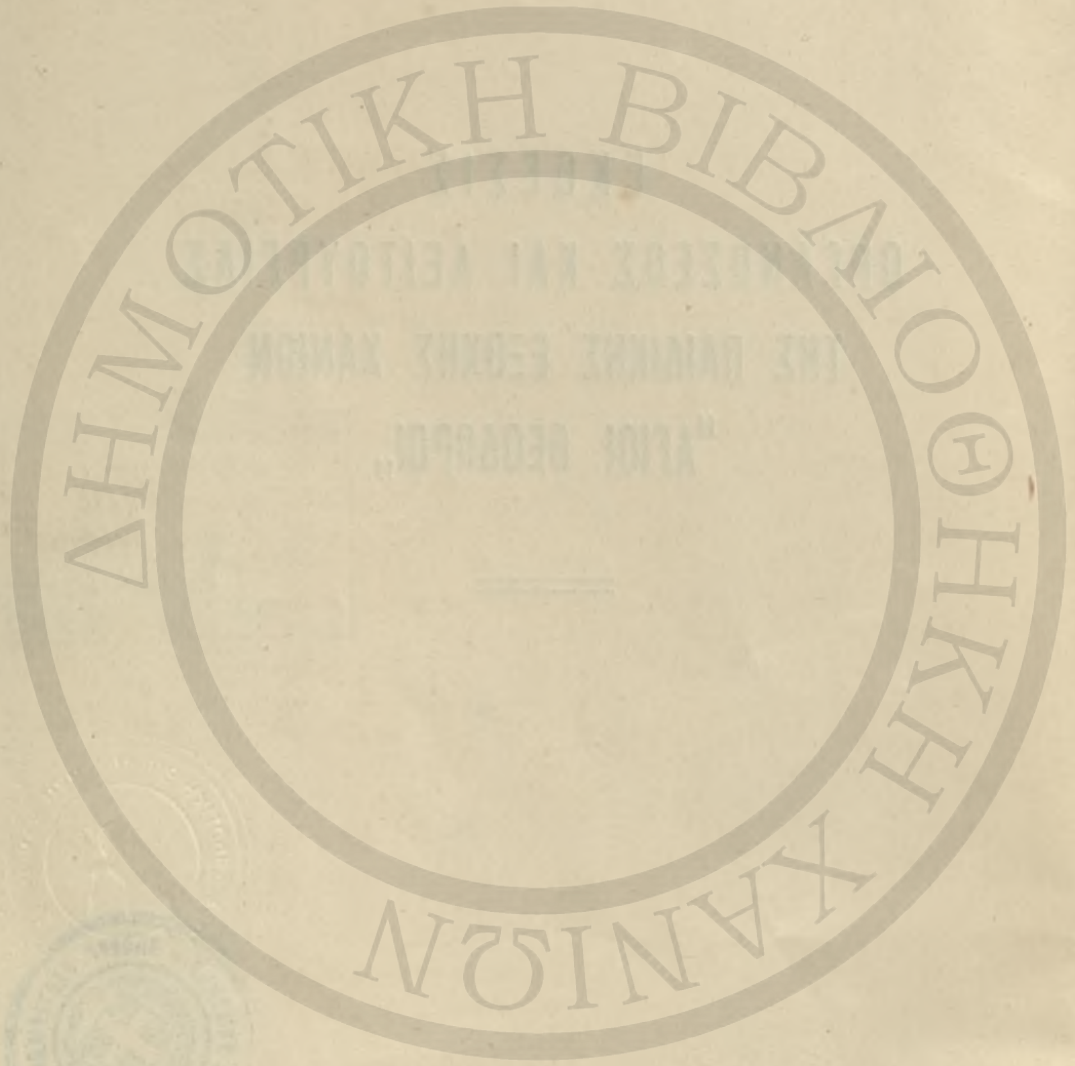
ΕΚΘΕΣΙΣ
ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
ΤΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΕΞΟΧΗΣ ΧΑΝΙΩΝ
"ΑΓΙΟΙ ΘΕΟΔΩΡΟΙ,"

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
— ΧΑΝΙΩΝ
Αρ. βιβλ. 29103
Αρ. Τροφ. 22-11-1965
Επιμέλεια Ένωσης Γονέων
369.47 ΕΚΘ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΥΠΟΣ: ΑΓΓ. ΑΘ. ΚΛΕΙΣΙΟΥΝΗ ΝΕΟΦ. ΜΕΤΑΞΑ 29
1938

369.47
EK8

1981

ΠΑΙΔΙΚΑΙ ΕΞΟΧΑΙ
ΧΑΝΙΩΝ

ΕΚΘΕΣΙΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
ΤΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΕΞΟΧΗΣ ΧΑΝΙΩΝ "ΑΓΙΟΙ ΘΕΟΔΩΡΟΙ,"

I. ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ
Α'. ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ

Τὸ ὥραϊον ἔργον τῶν παιδικῶν ἐξοχῶν τὸ ὁποῖον πρό-
τριετίας ἠρχίσασμεν μετὰ τοῦ μεγαλυτέρου ἐνθουσιασμοῦ ἐκ τοῦ
μηδενός, ἔτυχεν ἐφέτος τόσον ἐκ μέρους τοῦ Κράτους ὅσον καὶ
ἐκ μέρους τῆς Κοινωνίας Χανίων ἐξαιρετικῆς συνδρομῆς πρὸς
ἐπιτέλεισιν τοῦ κοινωφελοῦς σκοποῦ του.

Τὸ ἔτος τοῦτο λόγῳ τῆς ἐξευρέσεως πλέον, ἀρίστης τοπο-
θεσίας πρὸς ἀνέγερσιν μονίμων ἐγκαταστάσεων καὶ λόγῳ τῆς
ἀποστολῆς ὑπερδιπλασίου ἀριθμοῦ παιδίων τῶν προηγουμένων
ἔτῶν ἀποτελεῖ σταθμὸν εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ θεσμοῦ τούτου εἰς
τὴν πόλιν μας καὶ ἀφετηρίαν εὐρυτέρας κοινωνικῆς δράσεως
πρὸς προστασίαν τοῦ ἀναξιοπαθοῦντος καχεκτικοῦ παιδίου.

Ἡ ὀργάνωσις καὶ λειτουργία ἐν γένει τῆς Παιδικῆς ἐξοχῆς
ἀνετέθη ἐφέτος ὑπὸ τοῦ Παραρτήματος Πατριωτικοῦ Ἰδρύ-
ματος Κ. Π. Α. Χανίων εἰς Ἐπιτροπὴν ἀποτελουμένην ἐκ
τῶν κ. κ. Γεωργίου Σ. Ναζάκη Προέδρου, Ἰωάννου Φωτίου
Ἐπιθεωρητοῦ Δημ. Σχολείων ὡς ἀντιπροέδρου, Παντελῆ Βα-
βουλῆ δημῶλου ὡς γραμματέως, Γεωργίου Παιδάκη ὑπαλλήλου
Ἐθν. Τραπέζης ὡς Ταμίου καὶ Ἰωάννου Σταυρακίτη Ἐπι-
θεωρητοῦ Δημ. Σχολείων, Γεωργίου Χατζηγηρηγόρη, Ἐπιθεω-
ρητοῦ Σχολιάτρου, Εὐαγγέλου Παπαντωνάκη Νομιάτρου, Χα-
ριλάου Γυπάκη δημῶλου, Κωνσταντίνου Τσίγκου δημῶλου, Μά-
νου Μασούρη δημῶλου ὡς μελῶν.

Εὐθὺς ἀμέσως ἢ Ἐπιτροπὴ ἠσχολήθη πρῶτον, πρὸς ἐξεύ-
ρῃσιν καταλλήλου τοποθεσίας κατασκευάσεως καὶ μελλοντικῆς

ἀνεγέρσεως τῶν μονίμων ἐγκαταστάσεων καθότι πᾶσαι αἱ τοποθεσίαι αἱ χρησιμοποιούμεναι μέχρι σήμερον εἶχον πολλὰ μειονεκτήματα καὶ δεύτερον εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τῶν ἀναγκαίων-των πόρων.

Β'. ΕΚΛΟΓΗ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑΣ

Κατόπιν πολλῶν ἀναζητήσεων ἐξευρέθη παρὰ τὸ χωρίον Δαράτσο πλησίον τῆς πόλεως Χανίων (4^{1/2} χιλιόμετρα δυτικῶς) μία περιοχή παραθαλάσσιος μὲ ἐξαισίαν θέαν λίαν κατάλληλος πρὸς κατασκήνωσιν τῆς Παιδικῆς Ἐξοχῆς ὡς ἐγνωμάτευσαν ὁ Διευθυντῆς τοῦ Ἰνστιτούτου Ροκφέλερ κύριος Ράϊτ, ὁ Νομιάτρος Χανίων καὶ ὁ Ἐπιθεωρητῆς Σχολιάτρος Η' Ἐκπαίδ. Περιφερείας.

Ἡ περιοχή αὕτη εἶναι περίπου 160 στρεμμάτων ἀποτελούμενη ἐκ μιᾶς ἡμιβραχώδους προεξοχῆς πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ ἑνὸς γραφικωτάτου κολπίσκου μὲ ἀμμώδη παραλίαν.

Εἶναι μακρὰν κατοικιῶν καὶ καλλιεργημένων ἀγρῶν καὶ ἐξυπηρετεῖται δι' ἀμαξιτῆς ὁδοῦ.

Ἔχει ἀρκετὴν δροσερότητα καὶ ἡ προσθήκη τοῦ πρασίνου θὰ τὴν καταστήσῃ ἀναμφιβόλως μίαν τῶν ὠραιότερων τοποθεσιῶν παιδικῶν κατασκηνώσεων.

Διὰ τὴν ὕδρευσιν τούτων ἠνοίχθη φρέαρ καὶ εὐρέθη λίαν ἐλαφρόν, δροσερόν καὶ διανγὲς εἰς ἀρκετὴν ποσότητα ὕδωρ.

Διὰ τὸ κτήμα τοῦτο (χέρσον) τὸ ὁποῖον τυγχάνει ἀνταλλάξιμον, ἀνῆκον εἰς τὴν κυριότητα τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἐγένοντο ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἀμέσως κατάλληλοι ἐνέργειαι πρὸς δωρεὰν παραχώρησιν ἐκ μέρους τοῦ Κράτους ἢ καὶ ἀγορὰν αὐτοῦ.

Γ'. ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

Εὐθὺς ἀμέσως ἤρχισεν ἐκεῖ ἡ ἐργασία κατασκευῆς παραπηγμάτων ξυλίνων πρὸς ἐγκατάστασιν. Διὰ τῆς εὐγενῶς παραχωρηθείσης ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ παλαιᾶς ξυλείας ἐκ τοῦ ἀνακαινισθέντος μεγάρου τῆς Γενικῆς Διοικήσεως, κατορθώθη νὰ κατασκευασθῶσι δι' ἐλαχίστων ἐξόδων τῇ ἐπιβλέψει τοῦ μηχανικοῦ τοῦ δημοσίου κ. Γενεράλη τὰ κάτωθι:

1) Μία καλύβη μήκους 24 μ. καὶ πλάτους 5 μ. σχήματος Π μὲ ξυλίνην στέγην καὶ τοιχώματα ἐκ ψαθῶν χρησιμοποιηθεῖσα ὡς θάλαμος ὕπνου.

2) Ἐν ὑπόστεγον μήκους 20 μ. καὶ πλάτους 4 μ. χρησιμοποιηθὲν ὡς ἐστιατόριον.

3) Μία ἀποθήκη μήκους 6 μ. καὶ πλάτους 4 μ. χρησιμοποιηθεῖσα καὶ ὡς κοιτῶν ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ.

4) Δύο δωμάτια συνεχόμενα 4×4 ἕκαστον, χρησιμοποιηθέντα ὡς γραφεῖον καὶ ὡς ἀπομονωτήριον-Φαρμακεῖον.

5) Ἐτερον ὑπόστεγον μήκους 12 μ. καὶ πλάτους 4 μ. διὰ τὰς παιδιάς καὶ συνάξεις τῶν παιδιῶν

6) Κατεσκευάσθησαν τέσσαρα ξύλινα λάκκοι-ἀποχωρητήρια καὶ

7) Ἐκτίσθη μαγειρεῖον μικρόν.

8) Ἐπίσης ἡ περιοχὴ τῶν παιδικῶν κατασκευάσεων περιεφράχθη σχεδὸν ἐξ ὀλοκλήρου διὰ συρματοπλέγματος.

9) Κατὰ μῆκος τῆς ἀμμουδιάς κατεσκευάσθησαν τραμπάλες καὶ αἰῶραι πρὸς ἀπασχόλησιν τῶν παιδιῶν.

Δ'. ΠΟΡΟΙ

Πρὸς ἐξεύρεσιν τοῦ ἀναγκαιοῦντος ποσοῦ ἀπληθύνθησαν ἐκκλησίαι πρὸς τὴν κοινωνίαν διὰ τῶν ἡμερησίων. Ἐπίσης ἀτομικαὶ ἐκκλησίαι ἐστάλησαν εἰς εὐποροῦντα ἄτομα, ἑταιρείας, Σωματεῖα, Ἰδρύματα εὐνοοῦντα τὴν παιδικὴν ἡλικίαν.

Διενηργήθη ἔρανος εἰς τὴν κοινωνίαν, ἐξητήθη ἡ συνδρομὴ τοῦ Κράτους καὶ τοῦ Κεντρικοῦ Π.Ι.Κ.Π.Α.

Τελικῶς συνελέγησαν.

1) Ἐκ δωρεᾶς κ. Ἑλενας Βενιζέλου	Δρ. 25.000.—
2) Ἐκ τοῦ ἐράνου εἰς τὴν πόλιν	» 9.310,20
3) Ἐξ εἰσφορῶν Τραπεζῶν	» 3.000.—
4) Ἐξ εἰσφορῶν ἰδιωτῶν, ἑταιριῶν καὶ ὀργανώσεων	» 17.666,45
5) Ἐκ τοῦ Π.Ι.Κ.Α. καὶ Προνοίας	» 99.986,—
6) Ἐξ ὑπολοίπου παρελθούσης χρήσεως	» 10.367,55
Σύνολον	<u>165.360,20</u>

Πλὴν τοῦ ὡς ἄνω ποσοῦ ἐδόθησαν ὑπὸ τῆς Ἐριτίμου κ. Ἑλενας Βενιζέλου 300.000 δραχμ. μετὸν σκοπὸν νὰ διατεθῶσι πρὸς ἀνάγεσιν μονίμων ἐγκαταστάσεων. Μαγειρικὰ σκευή, ἐπιπλα καὶ λοιπὰ εἶδη δὲν ἠγοράσθησαν παρὰ ἐλάχιστα ἐπειδὴ παρελήφθησαν καὶ ἐφέτος τ' ἀναγκαιοῦντα ἐκ τούτων ἐκ τῆς Υ Μεραρχίας, τοῦ Οἰκονομικοῦ Συσσιτίου καὶ τῶν Μαθητικῶν Συσσιτίων τῆς πόλεως. Φάρμακα ἐλαμβάνομεν κατὰ τὸ πλεῖστον ἐκ τοῦ Ὑγειονομικοῦ Κέντρου.

Ἠγοράσαμεν μόνον κλινοδίποδα, φανούς καὶ ὀλίγα μαγει-

ρικά σκεύη. Κατεσκευάσθησαν ομοιόμορφοι ποδιαί και περισκε-
λίδες λουτροῦ.

ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ κ. Σφακιανᾶκη ἐδωρήθη ἀκόμη εἰς
λαμπτήρ (λούξ).

Ε'. ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Ὁ Ἐπιθεωρητῆς Σχολίατρος κ. Χατζηγηγόρης περι-
ελθὼν τὰ Δημοτικὰ Σχολεῖα τῆς πόλεως κατὰ τὸ ἀ΄ δεκαήμε-
ρον τοῦ Ἰουνίου κατέγραψε τὰ παιδιά τὰ ἔχοντα ἀνάγκην
ἔξοχῆς.

Ἐκ τούτων οἱ διδάσκαλοι ἐξέλεξαν τὰ μᾶλλον ἄπορα και
εἰδοποίησαν τοὺς γονεῖς των ἐὰν ἐπιθυμῶσι νὰ τὰ στείλωσι
εἰς τὴν ἔξοχῆν.

Ἐπειδὴ ὁ ἀριθμὸς τῶν δηλωσάντων ἦτο μεγαλύτερος τοῦ
ὑπολογιζομένου διὰ τὰς τρεῖς ἀποστολὰς ἐπανεξητάσθησαν και
προετιμήθησαν τὰ μᾶλλον ἄπορα και καχεκτικὰ και ἔχοντα ἡλι-
κίαν οὐχὶ μεγαλύτεραν τῶν 11 ἐτῶν.

Εἰς ταῦτα ἐχορηγήθη τὸ ἀτομικὸν δελτίον ἐπὶ καταβολῆ
πενταδράχμου ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀνεγράφετο ἡ ἀποστολὴ εἰς ἣν
ἀνῆκεν ὡς και ἡ ἡμέρα ἀναχωρήσεως.

Τὴν 1ην Ἰουλίου ἀνεχώρησεν ἡ πρώτη ἀποστολὴ ἀποτε-
λουμένη ἀπὸ 112 ἄρρενα ὑγιεινῆς καταστάσεως ἀληθῶς οἰκ-
τροῦς λόγῳ τῆς ἀθλίας διαίτης και ἀνθυγιεινῆς διαμονῆς.

Ὁ ἐνθουσιασμὸς τῶν ἀναχωρούντων παιδιῶν ἦτο ἀπερί-
γραπτος. Ἐνδεδυμένα μὲ τὰς ὁμοιομόρφους ποδιας διηλθον
διὰ τῶν κεντρικῶν ὁδῶν τῆς πόλεως ἄδοντα τὸ ἐμβατήριον τῆς
Παιδικῆς Ἐξοχῆς.

Ἡ συγκίνησις τῆς κοινωνίας ἦτο καταφανής. Μερικοὶ τῶν
ἐμπόρων πρὸ τῶν καταστημάτων τῶν ὁποίων διηλθον τὰ ἐφω-
δίασαν μὲ μερικὰ ψάθινα καπέλλα.

Εἰς τὴν κατασκήνωσιν ἐξυγίσθησαν, κατεγράφησαν εἰς τὸ
παρ' ἡμῶν τηρούμενον μητρώον Π. Ἐξοχῶν και τέλος ὠργα-
νώθησαν εἰς ὁμάδας.

Ἡ ἀποστολὴ αὕτη παρέμεινεν μέχρι τῆς 22ας Ἰουλίου
ἦτοι ἐπὶ τρεῖς ὀλοκλήρους ἑβδομάδας.

Τὴν 22αν Ἰουλίου καθ' ἣν ὥραν ἐπέστρεψε ἡ πρώτη ἀπο-
στολὴ ἀνεχώρει δι' αὐτοκινήτων διατεθέντων ὑπὸ τῆς Υ. Με-
ραρχίας ἡ δευτέρα ἀποστολὴ ἀποτελουμένη ἐξ 122 κοριτσιῶν τῆς
αὐτῆς ἡλικίας, ὑγιεινῆς και οἰκογενειακῆς καταστάσεως ὡς και
ἡ πρώτη ἀποστολή. Ἐκρατήθησαν ὁμως και 4 ἀγόρια τῆς ἀ΄.

ἀποστολῆς οἰκτρᾶς οἰκογενειακῆς καταστάσεως ἦτοι 126 ἐν ὄλῳ.

Ἦτο ἄκρως συγκινητικὸν τὸ θέαμα τῶν ἐπιστρεφόντων μὲ ζητωκραυγὰς καὶ ἄσματα παιδίων τῆς πρώτης ἀποστολῆς καὶ ἡ ἀνυπομονησία καὶ ὁ ἐνθουσιασμός τῶν μελλόντων ν' ἀναχωρήσωσι.

Οἱ ὑπερτριακόσιοι παρενρισζόμενοι γονεῖς, μητέρες χῆραι, πατέρες ἄνεργοι ἢ πάσχοντες ἐπλαίσωναν τὴν εἰκόνα αὐτήν.

Με δάκρυα διεξετραγώδουν τὴν κατάστασίν των καὶ ἐξέφραζον θερμὰς εὐχαριστίας πρὸς τοὺς σχόντας τὴν μέριμναν αὐτὴν ὑπὲρ τῶν παιδίων των.

Ἡ ἀποστολὴ αὐτὴ ἔμεινε εἰς τὴν ἔξοχὴν μέχρι τῆς 13ης Αὐγούστου ἦτοι ἐπὶ τρεῖς ἐβδομάδας ὁπότε ἐπέστρεψε πάλιν δι' αὐτοκινήτων διατεθέντων ὑπὸ τῆς Μεραρχίας. Ἀφοῦ διήλθεν διὰ τῶν κεντρικῶν ὁδῶν καὶ τοῖς ἐμοιράσθησαν γλυκίσματα, ὡς ἐγένετο εἰς ὅλας τὰς ἐπιστρεφούσας ἀποστολάς, τὰ ὁποῖα ἐδώριζον εἰς τὰ παιδιά διάφοροι εὐγενεῖς κύριοι (γονοὶ τῆς παιδικῆς ἔξοχῆς).

Τὴν 16ην Αὐγούστου ἀνεχώρησεν δι' αὐτοκινήτων διατεθέντων ὑπὸ τῆς Υἱᾶς Μεραρχίας καὶ ἡ τρίτη ἀποστολὴ (μικτὴ).

Τὰ παιδιά τῆς ἀποστολῆς αὐτῆς ἐθεωρήσαμεν καλὸν νὰ ἐξετάσθωσι ἐκ δευτέρου καὶ ἐπισταμένως μήπως τυχὸν πάσχουν ἐκ σοβαρῶν νοσημάτων. Κατόπιν ἐξετάσεώς των ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ κ. Γεωργουδάκη εὐρέθησαν τινὰ πάσχοντα ἐκ σκοληροειδίτιδος, ὀφθαλμίας, συνεχοῦς πυρετοῦ καὶ φύματος χαλεπίου. Ταῦτα ἀπεκλείσθησαν. Ἐπίσης ἀπεκλείσθησαν τὰ φθειριώγητα.

Παρ' ὅλα ταῦτα λόγῳ τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν ἐχόντων ἀνάγκην ἔξοχῆς εἰς τὴν ἀποστολὴν αὐτὴν παρελάβομεν 101 ἄρρενα καὶ 57 θήλεα ἦτοι 158 ἐν ὄλῳ.

Ἡ σειρὰ αὐτὴ παρέμεινε εἰς τὴν ἔξοχὴν μέχρι τῆς 7ης Σεπτεμβρίου, ὁπότε ἔληξε καὶ ἡ λειτουργία τῆς Παιδικῆς Ἐξοχῆς, ἦτοι 3 ἐβδομάδας.

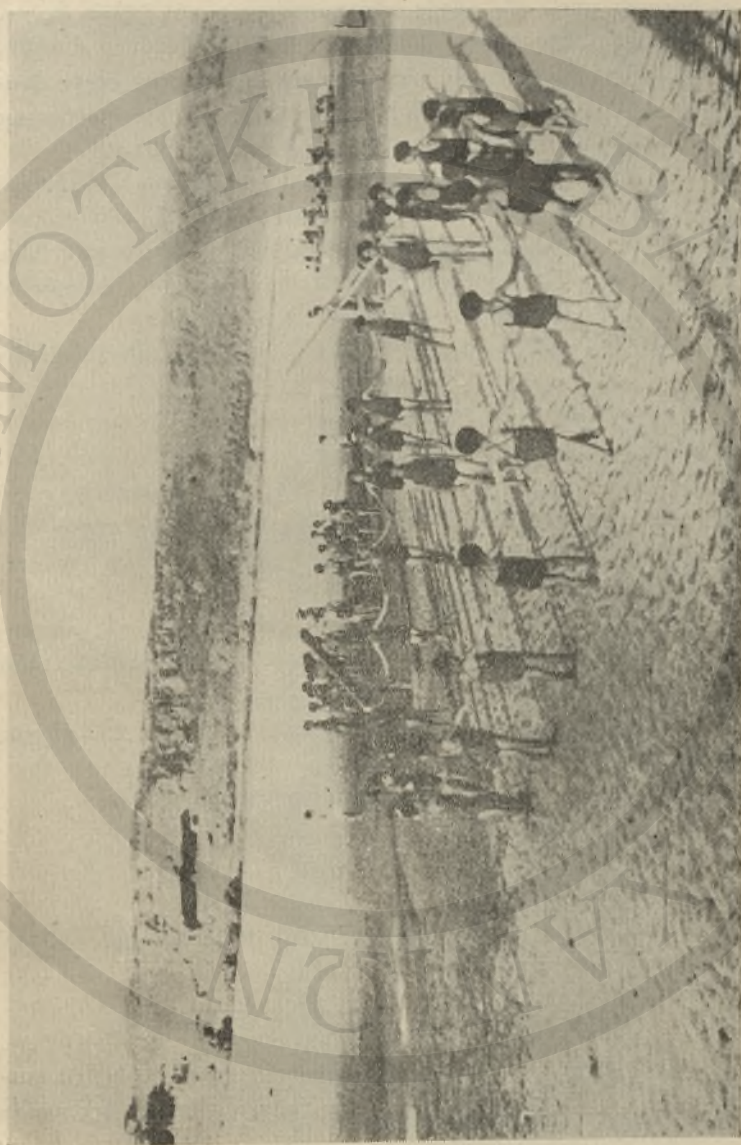
Ὅθεν ἐστάλησαν εἰς τὴν ἔξοχὴν 396 παιδιά : ἄρρενα 217 καὶ θήλεα 179 παρέμειναν δὲ ὅλα 22 ἡμέρας εἰς τὴν ἔξοχὴν.

II. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΕΞΟΧΗΣ

Α'. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ

Δι' ἀποφάσεως τῆς ἐπιτροπῆς μοὶ ἀνετέθη καὶ ἐφέτος ἡ διεύθυνσις τῆς παιδικῆς κατασκηνώσεως.

Συνεργάτας εἰς τὸ ἐποπτικὸν-διδασκτικὸν ἔργον ἐλάβομεν

τοὺς συναδέλφους κ. κ. Θεόδωρον Ἀρώνην καὶ Ἀλέξ. Μαρήν ἐργασθέντας καὶ ἄλλοτε εἰς τὰς παιδικὰς ἐξοχάς.

Τὸ διδακτικὸν-ἐποπτικὸν προσωπικὸν εἰργάσθη καὶ ἐφέτος ἐπὶ δίμηνον μετὰ τῆς αὐτῆς αὐταπαρνήσεως καὶ ζήλου ὡς καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν οἰκεία βουλήσει καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀμοιβῆς μὲ βαθεῖαν συναίσθησιν τῆς εὐθύνης τὴν ὁποίαν εἶχεν ἀναλάβει καὶ μὲ διαρκῆ προσπάθειαν καλυτέρας ἐξυπηρετήσεως τῶν ἀσθενικῶν παιδίων τὰ ὁποῖα τῷ ἐνεπιστεύθησαν.

Τὴν δευτέραν ἀποστολὴν συνώδευσεν εἰς τὴν ἐξοχὴν καὶ ὁμὰς Ἑλληνίδων ὀδηγῶν Χανίων ἀποτελουμένη ἐκ τῶν δεσποινίδων Ἐρισ. Ζυγομαλᾶ, Δελὲ Προκοπάκη, Ρ. Νικολακάκη, Ἀρ. Ζυγομαλᾶ καὶ Κατ. Φρογουδάκη μὲ τὴν ἀρχηγὸν τῆς ὁμάδος διδα Κ. Μαζοκοπάκη καθηγήτριαν Γυμναστικῆς.

Εἰς τὴν ὁμάδα αὐτὴν ἀνετέθη ἡ ψυχαγωγία τῶν κοριτσιῶν τῆς δευτέρας ἀποστολῆς.

Θεορῶ ὑποχρέωσίν μου νὰ εὐχαριστήσω τὴν ὡς ἄνω ὁμάδα Ἑλληνίδων ὀδηγῶν διὰ τὴν φιλότιμον καὶ εὐγενῆ προσπάθειαν τὴν καταβληθεῖσαν παρ' αὐτῆς πρὸς χαροποίησιν καὶ ἐξυπρητέτησιν τῶν ἀσθενικῶν αὐτῶν παιδίων, ἀπορρέουσαν ἀπὸ τὴν βαθεῖαν συναίσθησιν τοῦ ἀναληφθέντος οἰκεία βουλήσει φιλανθρώπου αὐτοῦ ἔργου.

Ἡ ὁμὰς αὕτη τῶν Ἑλλ. ὀδηγῶν διέθεσε καὶ τὰς εἰσπράξεις τοῦ ὑπ' αὐτῆς δοθέντος χοροῦ πρὸς ἀγορὰν περισκελίδων λουτροῦ τῶν θηλέων καὶ ἄλλων χρειωδῶν.

Τὴν ἀγορὰν ὠνίων εἶχεν ἀναλάβει ὁ διδῆλος κ. Τσιγγος ἐργασθεὶς ἐπὶ δίμηνον ἀόκνως καὶ φιλοτίμως.

Ἐπιχειρικὸν προσωπικὸν προσελήφθη ἐπὶ μισθῷ :

2 μαγεύρισαι

1 πλύντρια

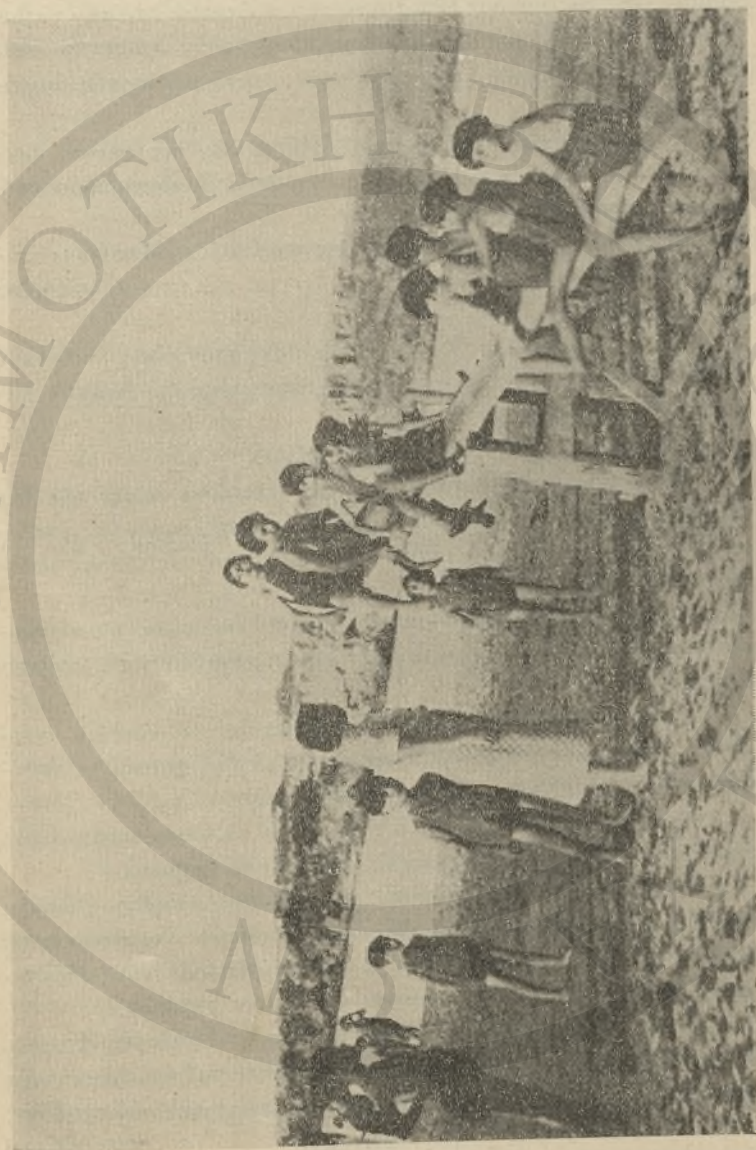
1 καθαρίστρια

1 Ἐπιστάτης ὅστις διὰ τοῦ ζῶου του ἀνέλαβε καὶ τὴν μεταφορὰν τῶν ὠνίων.

Β'. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Ἡ παροχὴ τερπνῶν καὶ ὠφελίμων ἐντυπώσεων εἰς τὰ παιδία κατὰ τὴν παραμονὴν των εἰς τὴν ἐξοχὴν ἀπετέλεσε κύριον μέλημα τῶν διδασκάλων.

Ἡ τετραετής ἤδη πεῖρα μᾶς ἐβοήθησεν εἰς τὸ νὰ ἐκμεταλλενόμεθα πᾶσαν παρουσιαζομένην εὐκαιρίαν διὰ τὴν διδασκαλίαν ὠφελίμων γνώσεων, διὰ τὴν τέρψιν των μὲ διάφορα

παιγίδια καὶ γενικῶς διὰ τὴν ὅσον ἔνεστι εὐθυμότεραν καὶ ὠφελιμωτέραν διαμονὴν τῶν εἰς τὴν ἔξοχὴν.

Συμφώνως πρὸς καταρτισθὲν ὑφ' ἡμῶν ἡμερήσιον πρόγραμμα, δις τῆς ἡμέρας ἐξήρχοντο εἰς περίπατον ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τῶν διδ)λων, τὴν μὲν πρωΐαν εἰς τοὺς παρακειμένους θαμνοσκεπεῖς λόφους, τὸ δὲ ἀπόγευμα κατὰ μῆκος τῆς ἀμμώδους παραλίας.

Ἦγείροντο τὴν 6.30 τὸ πρωῖ. Μέχρι τῆς 8ης ἐγένετο καλλωπισμὸς κοιτῶνος καὶ ἀτομικὴ καθαριότης, ὁμαδικὴ προσευχὴ, σπουδικὴ γυμναστικὴ, ῥόφημα.

Ἀπὸ τῆς 8ης μέχρι τῆς 10ης περίπατος. Μετὰ τὴν ἐπιστροφήν ἀνεπαύοντο ἐλάμβανον πρόγευμα καὶ ἠτοιμάζοντο διὰ τὸ λουτρόν.

Τὴν 11.15' ἐρρίπτοντο εἰς τὴν θάλασσαν ἥτις ἐντὸς τοῦ κολλίσκου οὐδέποτε παρουσιάσθη τεταραγμένη εἰς βαθμὸν ἐμποδίζοντα τὸ καθημερινὸν λουτρόν.

Τὴν 12ην ἀκριβῶς ἐδίδετο τὸ γεῦμα.

Μετὰ τοῦτο ἀνεπαύοντο εἰς τὸν κοιτῶνα μέχρι τῆς 4ης ἀπογευματινῆς ὁπότε ἐπηκολούθει πάλιν καλλωπισμὸς κοιτῶνος, ἐχορηγεῖτο τὸ πρόδειπνον καὶ ἐξήρχοντο εἰς παραθαλάσσιον περίπατον.

Εἰς τὸ ὑπαιθρον ἐδιδάσκοντο πατριδογνωσίαν, φυσιογνωσίαν, κατεγίνοντο εἰς χειροτεχνίαν καὶ ἐτραγοῦδουν τὰ σχολικὰ ἄσματα.

Κατὰ τὸ λουτρόν ἐγένετο ἡλιοθεραπεία καὶ παιδιαὶ κατεβάλλετο δὲ προσπάθεια νὰ ἐλαφρῶνον σὺν τῷ χρόνῳ τὰ ἐνδύματα πρὸς ἐξοικεῖσιν τοῦ ὄργανισμοῦ τῶν.

Κατὰ τὰς λοιπὰς ὥρας ἀνεγίνωσκον τὰ ἀναγνωστικὰ ποῦ ἐκράτον, ἔγραφον ἐκθέσεις καὶ ἐδιδάσκοντο ἄσματα.

Τὸ βράδν μετὰ τὸ δεῖπνον διηγούμεθα ἱστορίας ἢ ὥρατα διηγήματα. Ἀλησμονήτους δὲ ὥρας τερπνὰς ἐπερονοῦσαν τὰ βράδνα ὅταν ὁ καιρὸς ἐπέτρεπε εἰς τὸ θεατρὸν τοὺς (Καταγιάζη) αὐθόρητον δημοῦργημα τῶν ἰδίων παιδιῶν.

Κατὰ τὸ διάστημα τῆς λειτουργίας τῆς Παιδικῆς Ἐξοχῆς ἐγένοντο ἑορταὶ καὶ χοροί, ἐστάλη δὲ ἅπαξ καὶ ἡ μουσικὴ τῆς φρουρᾶς ὑπὸ τοῦ κ. Μεράρχου πρὸς ψυχαγωγίαν τῶν παιδιῶν.

Γ'. ΤΡΟΦΗ

Τὸ διαιτολόγιον κατηρτίζετο ὑφ' ἡμῶν καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Σχολιάτρον.

Τροφή παρείχεται άφθονος και άρίστης ποιότητος τὸ δὲ φαγητὸν παρεσκευάζετο ἐπιμελῶς μετὰ σχολαστικῆς οὕτως εἰπεῖν παρακολουθήσεως.

Ρόφημα ἐδίδετο 70 δράμια γάλα φρέσκο ἀγελάδος. Μόνον εἰς τὴν τρίτην ἀποστολὴν ἐδόθη γάλα κουντιοῦ μὲ κακάο.

Πρόγευμα ἐδίδετο τὴν 10ην π.μ. τυρὸς (μυζήθρα) ἢ μέλι ἢ φροῦτα ἢ μαρμελάδα μὲ ψωμί.

Γεῦμα ἐδίδετο τοῖς τῆς ἐβδομάδος κρέας ἀρίστης ποιότητος, ζυμαρικά, ὕσπρια.

Πρόδειπνον τυρὸς μὲ ψωμί και φροῦτα ἢ μέλι μὲ ψωμί.

Δείπνον ρύζι, ζυμαρικά, χόρτα μὲ αὐγὸ συμπλήρωμα ἢ χαλβάς.

Συγχότατα ἐστέλλοντο παρὰ διαφόρων φιλανθρώπων κυρίων (νονοὶ παιδικῆς ἐξοχῆς) ὡραία γλυκὰ εἰς ὅλα τὰ παιδιά.

Φροῦτα ἐπρομηθευόμεθα ἐκ τῶν πέριξ, νοπότατα και ἐχορηγοῦντο ἀφθόνως.

Εἰς τὸν ἄρτον δὲν εἰτίθετο περιορισμός. Τοῦτον ἐπρομηθευόμεθα ἐκ τοῦ κλιβάνου τοῦ 14ου Συν]τος Πεζ.

III. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Τὸ ἀποτελέσματα ὡς και ἡ ὅλη διεξαγωγή τοῦ ἔργου ἦσαν λίαν ἱκανοποιητικὰ παρὰ τὴν μὴ ἀρτίαν ἐγκατάστασιν χάρις κυρίως εἰς τὸν ζῆλον και μεγάλον ἐνθουσιασμόν τῆς Ὁργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς και τοῦ Ἐποπτικοῦ-διδασκικοῦ προσωπικοῦ.

Ἡ πείρα βεβαίως τῶν παρελθόντων ἐτῶν ὑπεβοήθησε κατὰ πολὺ τὴν ἐξ ἀρχῆς λήψιν ὅλων τῶν ἀναγκαίων μέτρων πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἀπροσκόπτου λειτουργίας τῆς Παιδικῆς Ἐξοχῆς.

Τὸ ἐξαιρετικὸν ὁμῶς τῆς ἐπιτυχοῦς λειτουργίας τῶν Παιδικῶν ἐξοχῶν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν ἀσκνον προσπάθειαν και τὸν ἐνθεον ζῆλον τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς κ. Ναξάκη ἀφροσιθέντος κυριολεκτικῶς εἰς τὸ φιλάνθρωπον τοῦτο ἔργον.

Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἦτο ἀθρόα ἡ προσέλευσις τῶν ἐπιθυμούντων και ἐχόντων ἀνάγκην νὰ σταλῶσι εἰς τὴν ἐξοχὴν. Τὸ κῦρος τοῦ θεσμοῦ τούτου και ἡ ἐκτίμησις τῆς κοινωνίας ἦτο ἐξαιρετικῆ.

Ἐστάλησαν ὑπερδιπλάσια τῶν ἄλλοτε ἀποστελλομένων χωρὶς δυστυχῶς νὰ καταστῆ δυνατὸν νὰ συμπεριληφθοῦν ὅλα τὰ προσελθόντα.

Τὰ περισσότερα ἐξ αὐτῶν εἶχον ἔλθει καὶ κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη, εἶχον ζωηρὰς ἀναμνήσεις ἐκ τῆς ζωῆς τῆς παιδικῆς ἐξοχῆς, ἤξευρον πῶς νὰ συμπεριφέρονται. Ἀλλὰ καὶ τὰ ἐρχόμενα τὸ πρῶτον εἶχον πλάσει τὴν ὥραϊαν ζωὴν τῶν Παιδικῶν ἐξοχῶν ἐκ τῶν διηγήσεων τῶν συνομιλήζων.

Σὺν τῷ χρόνῳ δημιουργεῖται εἰς τὰς παιδικὰς τάξεις τοῦ πτωχοῦ παιδικοῦ κόσμου μίᾳ παράδοσις λίαν συγκινητικῆ.

Ἡ τοποθεσία τῶν Π. ἐξοχῶν μὲ τὰ πολλὰ προτερήματα συνετέλεσε εἰς τὴν μεγαλυτέραν προσέλευσιν παιδιῶν.

Τ' ἀποτελέσματα ἐπὶ τῆς σωματικῆς καταστάσεως εἶναι ἀξιοπαρατήρητα.

Ἀπὸ τῆς πρώτης ἐβδομάδος ἐγένετο καταφανὴς ἡ βελτίωσις τῆς υγείας τῶν τόσοσιν ὥστε ὁ ἰατρός κ. Γεωργουδάκης ὁ ἐξετάσας τὰ παιδιά κατὰ τὴν ἀναχώρησιν ἐπισκεφθεὶς αὐτὰ εἰς τὰς παιδικὰς ἐξοχὰς μετὰ πάροδον δεκαήμερου ἔλεγεν ὅτι ἐὰν τὰ παιδιά αὐτὰ εἶχον τὴν ὑγιεινὴν κατάστασιν τὴν τότε, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀναχωρήσεως τῶν δὲν θὰ ἐθεωροῦσε δι' αὐτὰ ἀναγκαίαν τὴν ἀποστολὴν εἰς τὴν ἐξοχὴν. Τὰ γλωμά των πρόσωπα ἤρχισαν νὰ ροδοκοκκινίζουν. Οἱ σπόνδυλοι καὶ τὰ πλευρά των διεκρίνοντο τὰς πρώτας ἡμέρας, οἱ μῦες των ἦσαν ἀσθενικοί. Εἰς τὸ τέλος τῶν τριῶν ἐβδομάδων τὰ φαινόμενα αὐτὰ σχεδὸν ἐξέλιπον. Οἱ περίπατοι, τὰ θαλάσσια λουτρά, ὁ καθαρὸς ἀῆρ καὶ πρὸ παντὸς ἡ καλὴ διατροφή ἦσαν τὰ σωτήρια φάρμακα διὰ τὰ δυστυχημένα αὐτὰ πλάσματα. Ὅρεξις διαρκῆς διὰ παιγνίδι ἦτο τὸ τεκμήριον τῆς βελτιώσεως τῆς υγείας τῶν καταδικασμένων εἰς μαρασμὸν πτωχῶν παιδικῶν ὑπάρξεων.

Τὸ βάρος των ἠῤῥῆθη εἰς πολλὰ μέγχι 3 χιλιογράμμων, εἰς τὰ πλεῖστα ἀπὸ 1—2 χιλιογράμμων. Πολλὰ ἐλονοσοῦντα ἔπανσαν νὰ πυρέσσουν. Πολλὰ νευρικά, ἀδενοπαθῆ, ἀναρρώνοντα ἐξ ἰλαρῶς, πάσχοντα ἀπὸ βρογχικὰ ἐβελτιώθησαν αἰσθητῶς.

Τὸν πυρετὸν καὶ ἀνορεξίαν διεδέχθησαν εἰς τὸ τέλος τῆς περιόδου ἡ ἀδηφαγία καὶ ἡ ζωηρότης.

Τ' ἀποτελέσματα αὐτὰ θὰ ἦσαν ἀσυγκρίτως καλύτερα ἂν παρέμενον ἐπὶ ἓνα, τοῦλάχιστον, μῆνα εἰς τὴν ἐξοχὴν.

Εἰς τὰ παρατηρηθέντα ἀποτελέσματα ἐπὶ τῆς ὑγιεινῆς των καταστάσεως δέον νὰ λογισθοῦν καὶ τὰ ἐπιτευχθέντα ἀπὸ μορφωτικῆς ἀπόψεως.

Τὰ παιδάκια αὐτὰ ἔζησαν ὥραϊας ἡμέρας τῆς ζωῆς των

εἰς τὸ τερπνὸν καὶ ἥσυχον περιβάλλον τῶν παιδικῶν ἔξοχῶν τὸ ὁποῖον ποικιλοτρόπως ἐπέδρασε ἐπὶ τῆς ψυχῆς των.

Ἐὰς λογισθῆτις ὅτι τὰ πλεῖστα τῶν 400 περίπου αὐτῶν παιδίων κατὰ τὸ διάστημα τῶν διακοπῶν τῶν σχολείων θὰ περιήρχοντο τοὺς δρόμους τῆς πόλεως ἀλητεύοντα ἢ ἐπαιτοῦντα ἐφ' ὅσον τὰ πλεῖστα ἦσαν ὄρφανά, τέκνα ἀνέργων ἢ ἐργαζομένων ἀμφοτέρων τῶν γονέων μακρὰν τῆς οἰκίας των. Οὕτω θὰ ἦσαν ἐκτεθειμένα εἰς πλείστους κινδύνους ἠθικούς.

Εἰς τὴν ἔξοχὴν ὁμῶς παρηκολουθοῦντο νύκθημερόν, ἀπασχολοῦντο τερπνῶς, ἐμάνθανον ὅτι δύνανται νὰ παίξουν, νὰ γελοῦν, νὰ χαίρουν, νὰ συζητοῦν χωρὶς νὰ ὑβρίζουν καὶ νὰ κτυποῦν.

Διεπίστωσα καὶ ἐφέτος ἔτι μᾶλλον ὅτι ἡ ζωὴ τῆς Παιδικῆς Ἐξοχῆς ἔχει μεγάλην σημασίαν διὰ τὴν κοινωνικὴν μόρφωσιν τῶν τοιούτων παιδίων.

Ἐκεῖ ἐμάνθανον πῶς νὰ συμπεριφέρονται διὰ νὰ καταστήσωσι καὶ τὴν ζωὴν των καὶ τῶν ἄλλων μᾶλλον εὐχάριστον εἰς τὴν ἔξοχὴν.

Παιδιά ἀτίθασσα, ἥρωες συνεχῶν σκηνῶν εἰς τὸ σχολεῖον ἔτρεξαν καὶ ἐφέτος νὰ ἐγγραφῶσι.

Τοῦτο ἀποδεικνύει πόσον τὰ κατατρεγμένα καὶ νευροπαθῆ αὐτὰ παιδιά ζητοῦν τὴν ψυχικὴν ἡρεμίαν εἰς τὸ ἥσυχον περιβάλλον τῆς ἔξοχῆς.

Τὰ παιδιά αὐτὰ ἐπέρασαν καὶ ἐφέτος, παρὰ τὸν μέγαν ἀριθμὸν, πολὺ καλά. Πολλάκις δὲ αἱ θερμαὶ εὐχαριστίαι των μᾶς συνεκίνουν.

Οἱ γονεῖς των τὰ ἐπεσκέπτοντο κατὰ Κυριακὴν. Πάντες μᾶς ἐξέφραζον προφορικῶς καὶ πολλάκις διὰ τῶν ἐφημερίδων τὰς εὐχαριστίας των.

Μὲ κατάπληξιν μᾶς ὠμολόγουν τὴν ἀλλαγὴν τῆς συμπεριφορᾶς τῶν τέκνων των ὅταν ἐπέστρεφον.

Ὁμολογοῦμεν ὅτι κατεβάλαμεν πᾶσαν προσπάθειαν νὰ ἐμπνεύσωμεν εἰς αὐτὰ κατὰ τὸ διάστημα τῆς διαμονῆς των εἰς τὴν ἔξοχὴν καλὰς ἔξεις. Ὅταν ἠγειρόντο τὸ πρωῖ, ὅταν ἔπαιζον, ὅταν ἐλάμβανον τὸ φαγητόν των, ὅταν κατεκλίνοντο.

Θὰ ἦτο εὐτύχημα ἂν ἠδύναντο τὰ δυστυχῆ αὐτὰ παιδιά νὰ παρέμενον ἐπὶ μακρότερον διάστημα εἰς τὸ ἠθικόν, εὐχάριστον καὶ ὑγιεινὸν περιβάλλον τῶν Παιδικῶν Ἐξοχῶν.

Ἐξαιρετικὴ ἦτο ἡ παρακολούθησις τοῦ ἔργου τῆς Παιδικῆς Ἐξοχῆς ὑπὸ τῆς κοινωνίας.

Καθημερινῶς σχεδὸν ὁ τύπος τῆς πόλεως ἐδημοσίευσεν περιγραφὰς τῆς ζωῆς τῶν παιδιῶν εἰς τὰς παιδικὰς ἐξοχὰς.

Ἄξιον δὲ σημειώσεως εἶναι ὅτι εἰς σειρὰν ἄρθρων ἔγινε λόγος νὰ δοθῇ τὸ Μαυρογένειον Βραβεῖον εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Π. Ἐξοχῆς μὲ τὸν σκοπὸν νὰ διατεθῇ ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ τούτου σκοποῦ. Τὴν παιδικὴν ἐξοχὴν ἐπεσκέπτετο πολλάκις τῆς ἐβδομάδος ὁ πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς κ. Ναξάκης ὅστις διὰ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τοῦ ἐσκοροῦσε ζωὴν εἰς τὰ παιδιά καὶ τὸ προσωπικὸν παρακολουθῶν καὶ συμπληρῶνων ἀμέσως πᾶσαν παρουσιαζομένην ἔλλειψιν. Τὰ παιδιά τὸν ὑπεδέχοντο κυριολεκτικῶς μὲ ἀλλαλαγμοὺς χαρᾶς.

Ἐπίσης μᾶς ἐπεσκέφθησαν οἱ κ. κ. Ἐπιθεωρηταὶ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων καὶ τὰ λοιπὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς.

Τὴν Παιδικὴν Ἐξοχὴν ἐπεσκέφθη μόλις ἤρχισεν ἡ λειτουργία τῆς ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Κεντρικοῦ Πατριωτικοῦ Ἰδρύματος Κ.Π. καὶ Ἄντ. Ἱατρὸς κ. Σαρόγλου, ὅστις ἔμεινε λίαν ἐνθουσιασμένος ἐκ τῆς ἐπιτυχοῦς ἐκλογῆς τῆς τοποθεσίας καὶ ἐκ τῆς γενομένης ἐργασίας τῶν προχείρων ἐγκαταστάσεων. Ὑπεσχέθη δὲ τὴν συνδρομὴν τοῦ Κέντρου πρὸς ἐπιτέλειαν τοῦ ἀρξαιμένου ἔργου.

Τὴν ὄην Ἰουλίου ἐπεσκέφθη τὴν παιδικὴν ἐξοχὴν ὁ κ. Ὑπουργὸς Γενικὸς Διοικητῆς Κρήτης καὶ Πρόεδρος τοῦ παραρτήματος τοῦ Π.Ι.Κ.Π. καὶ Α. Χανίων μετὰ τῶν κ.κ. Θεοφιλ. Ἐπισκόπου Ἀγαθαγγέλου Ξηρουχάκη, τοῦ Προέδρου τοῦ Ἱατρικοῦ Συλλόγου κ. Στυλιανάκη, τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑποκίτου Ἐθνικῆς Τραπέζης κ. Μπάκου, τοῦ Νομιάτρου Χανίων καὶ τοῦ Ἀναπληρωτοῦ τοῦ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ κ. Μυλωνάκη, τοῦ Νομάρχου καὶ Δημάρχου Ἡρακλείου.

Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἔμεινε ἐκ τῆς παρακολουθήσεως τοῦ ἔργου τῶν Παιδικῶν Ἐξοχῶν ἄκρως συγκινημένος ἐκφράσας θερμὰ συγχαρητήρια διὰ τὸ συντελούμενον ἔργον εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς. Τὴν παιδικὴν ἐξοχὴν ἐπεσκέφθη δις ὁ Μέρarchος Κρήτης Στρατηγὸς κ. Λελάκης μετὰ τῆς ἐριτίμου κυρίας του.

Ἡ συγκίνησίς του καὶ τὸ ἐνδιαφέρον του ἐξεδηλώθη διὰ τῶν θερμῶν του συγχαρητηρίων. Ἡ συμβολὴ τοῦ Στρατηγοῦ κ. Λελάκη εἰς τὸ ἔργον τῶν Παιδικῶν ἐξοχῶν εἶναι ἀξία ἰδιαιτέρας ἐξάρσεως καθότι λίαν εὐχαρίστως διέθεσε τ' ἀναγκασιῶντα εἶδη στρωμνῆς κλπ. ἐκ τοῦ ἐνταῦθα ὕλικου στρατοῦ, ὑπεσχέθη δὲ τὴν διάθεσιν σκαπανέων πρὸς δεινδροφύτευσιν τοῦ

χώρου τῶν παιδικῶν ἔξοχῶν καὶ γενικῶς συνετέλεσε εἰς τὴν ἀπρόσκοπτον λειτουργίαν τῆς κατασκηνώσεως.

ὑπὸ τῆς Γενικῆς Διοικήσεως Κρήτης μᾶς ἐδόθησαν ἐπίσης ἑκατὸν ζεύγη παιδικῶν σανδάλων ἵνα διατεθῶσι εἰς τοὺς τροφίμους τῶν Παιδικῶν Ἐξοχῶν.

Καθ' ἑβδομάδα ἐδέχθησαν καὶ ἐπεσκέπτοντο δωρεὰν τὰ παιδιά διάφοροι ἰατροὶ τῆς πόλεως, παθολόγοι, ὀφθαλμολόγοι, ὀδοντίατροι, ἔλαμβάνοντο δὲ τὰ ὑποδεικνύμενα μέτρα, συντελέσαντες εἰς τὴν καλυτέραν λειτουργίαν τῆς παιδικῆς κατασκηνώσεως.

Ἐἰς τούτους προτείνω νὰ ἐκφρασθῶσιν αἱ εὐχαριστίαι τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὅμως Ἄγγλων περιηγητῶν ἐπεσκέφθη ἐπίσης τὴν παιδικὴν ἔξοχὴν καὶ ἔμεινε ἐνθουσιασμένη ἀπὸ τὴν ὠραιότητα τῆς τοποθεσίας καὶ τὸ συντελούμενον ἀνθρωπιστικὸν ἔργον εἰς τὴν νῆσον μας.

Διενήργησε πρόχειρον ἔρανον μεταξύ τῶν μελῶν τῆς τοῦ προῖον τοῦ ὁποίου ἐδόθη εἰς τὰς παιδικὰς ἔξοχάς.

Ἐπίσης ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν παιδιῶν ἐπεσκέφθη τὴν Παιδικὴν Ἐξοχὴν ἡ μεγάλη Ἐδεργέτις κ. Ἑλενα Βενιζέλου καὶ ἐξέφρασε τὴν ἱκανοποίησίν τῆς ἐκ τῆς ἔκλογῆς τῆς τοποθεσίας καὶ τῆς συντελεσθείσης ἐργασίας.

Ἐκτὸς τούτων μᾶς ἐπεσκέφθησαν καὶ πλεῖστοι ἄλλοι ἐπίσημοι καὶ εὐνοοῦντες τὴν παιδικὴν ἡλικίαν δεῖξαντες διὰ δώρων ἢ ἄλλως τὸ ἐνδιαφέρον των διὰ τὰς παιδικὰς ἔξοχάς. Πάντων γενικῶς αἱ ἐντυπώσεις ἦσαν ἀρισται τόσον ἐκ τῆς τοποθεσίας ὅσον καὶ ἐκ τῆς καθαριότητος, ὑγείας καὶ ἐν γένει λειτουργίας τῆς Παιδικῆς Ἐξοχῆς.

Ἐφέτος καὶ ἡ ἐμφάνισις τῶν παιδιῶν ἦτο εὐπρόσωπος διὰ τῶν ὁμοιομόρφων ποδιῶν καὶ περισκελίδων λουτροῦ.

Παρὰ τὸ ὅτι αἱ ἐγκαταστάσεις ἦσαν πρόχειροί καὶ ἔλλιπεῖς ἐν τούτοις τὸ ἔργον τῆς παιδικῆς ἔξοχῆς χάρις εἰς τὰ ληφθέντα μέτρα καὶ τὴν διαρκῆ φροντίδα τῶν ἀναλαμβάνοντων τοῦτο διεξήχθη λίαν ἐπιτυχῶς ἢ δὲ κοινῶν τὸ ἡγάπησε βαθύτερον.

Ἐχομεν τὴν πεποίθησιν ὅτι μὲ τὸν ἐπιδεικνύμενον ζῆλον καὶ ἐνθουσιασμὸν τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ κυρίως τοῦ Προέδρου κ. Ναξάκη, ἐμφυχωτοῦ καὶ θερμοῦργοῦ τοῦ ἔργου τούτου ἡ παιδικὴ ἔξοχὴ Χανίων διὰ τῆς δωρεᾶς τῆς κ. Βενιζέλου καὶ τῆς ἀρωγῆς τοῦ Κράτους (Κεντρικοῦ Πατρ. Ἰδρ. Κ.Π. καὶ Α.) θὰ καταστῇ μία τῶν ὠραιότερων παιδικῶν κατασκηνώσεων τῆς

Ἑλλάδος, πραγματικὴ ὄσις τῶν πτωχῶν καχεκτικῶν καὶ ἀναξιοπαθούτων παιδικῶν ὑπάρξεων τῆς πόλεώς μας.

Τὸ Μέγαρον τῶν παιδικῶν ἐξοχῶν προστιθέμενον εἰς τὰ ὀλίγα δυστυχῶς φιλανθρωπικὰ Ἰδρύματα τῶν Χανίων, μέλλει ν' ἀποτελέσῃ τὴν κορωνίδα τούτων καὶ σῆμα πολιτισμένης κοινωνίας.

ΜΕΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ, ἀποτελοῦσι ἤδη :

1) Ἡ ἐκπόνησις σχεδίου τῶν μονίμων ἐγκαταστάσεων ἣτις ἀνετέθη εἰς τὸν μηχανικὸν κ. Γενεράλην καὶ ἡ ἐγκαιρὸς ἀνέγερσις τούτων εἰς τὴν περιγραφείσαν θέσιν.

2) Ἡ ἀγορὰ τοῦ χώρου παρὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς ἀφοῦ ἡ δωρεὰν παραχώρησις ἀπεκλείσθη. Ἦδη γίνονται κατὰλληλοι ἐνέργειαι.

3) Ἡ δειροφυτεύσις τοῦ χώρου τῶν παιδικῶν ἐξοχῶν. Ταύτην ἀνέλαβε ὁ ὑποφαινόμενος μετὰ δασικῶν ὑπαλλήλων.

Ἦδη γίνεται ἡ χάραξις καὶ ἐντὸς τοῦ Νοεμβρίου θὰ φυτευθῶσι περὶ τὰ 2000 δασικὰ δένδρα. Ἡ δειροφυτεύσις τοῦ ὑπολοίπου χώρου ἀπαιτοῦντος 10.000 περίπου δένδρα θὰ γίνεταί βαθμηδόν.

4) Ἡ περίφραξις τοῦ ὑπολοίπου χώρου πρὸς προστασίαν τῆς δειροφυτείας ἐκ ποιμνίων, διαβατῶν κλπ. Ἦδη γίνονται ἐνέργειαι ἀγορᾶς πασσάλων εἰς εὐτελεῖ τιμῇ πρὸς τὸν σκοπὸν τούτον.

5) Ἡ ἀγορὰ τῶν ἀναγκασιούτων εἰδῶν στρωμνῆς, σκευῶν καὶ ἐπίπλων καὶ

6) Νομίζομεν ὅτι λόγῳ τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν παιδίων ὅστις κατὰ τὸ ἐρχόμενον θέρος δυνατὸν ν' αὐξηθῇ ἀκόμη, ἐπιβάλλεται ἡ ἐξασφάλισις καθημερινῆς ἐπισκέψεως ἱατροῦ καὶ ἡ παρουσία νοσοκόμου.

Βασίζομενος εἰς τὴν ἀρωγὴν τῆς κοινωνίας, τὴν συνδρομὴν τοῦ κράτους καὶ τὸν ἐνθουσιασμὸν τῆς Ἐπιτροπῆς πιστεύω ὅτι τὸ πρόγραμμα τοῦτο τῆς εὐγενοῦς προσπάθειας θὰ πραγματοποιηθῇ μέχρι τοῦ προσεχοῦς θέρους πρὸς κοινὴν ὠφέλειαν.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΤΟΥΣ 1937

Α'. Κατάστασις τῶν ἡμερῶν παραμονῆς ἐκάστης ἀποστολῆς καὶ τοῦ πληθυσμοῦ ἐκάστης.

Ἀποστολαί	Ἡμέραι παραμονῆς	Ἀρρ.	Θήλ.	Σύνολον
Πρώτη	1-7-37 ἕως 22-7-37	22	112	112
Δευτέρα	22-7-37 ἕως 13-8-37	22	4	122
Τρίτη	16-8-37 ἕως 7-9-37	22	101	158
	Σύνολον	66	217	396

Σημ. Κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη ἐστέλλοντο ἀπὸ 180—195 ἐν συνόλῳ.

Β'. Παρατηρηθεῖσα αὔξεις βάρους κατ' ἄτομον:

Μεγίστη	3.200	γραμμάρια
Ἐλαχίστη	500	»
Ἡ Πλειονότης	1.500—2.000	»

Σημ. Καλὸν θὰ ἦτο νὰ ἐγίνετο καὶ μέτρησις τῶν ἐρυθρῶν αἰμοσφαιρίων πρὸς τῆς ἀναχωρήσεως καὶ κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν. Οὕτω θ' ἀπεδεικνύετο ἐναργέστερον ἢ εὐεργετικὴ ἐπίδρασις τῆς ἐξοχῆς.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑΙ Ἐπὶ τῶν γενομένων δαπανῶν κατὰ τὸ ἔτος 1937

	Δραχ.
Ἐξοδα διατροφῆς ἐν ὄλῳ	103.113,70
Μέσος ὄρος ἐξόδων διατροφῆς ἐκάστης ἀποστ.	34.371,25
Ἐξοδα διατροφῆς ἐκάστου τροφίμου (22 ἡμερ)	260,50
Ἡμερήσια ἔξοδα διατροφῆς ἐκάστου τροφίμου	11,90
» » » » » τῷ 1936	12,65
» » » » » τῷ 1935	11,80
» » » » » τῷ 1934	12,95

Σημ. Ὡς ἐμφαίνεται ἡ δαπάνη διατροφῆς κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο παρὰ τὴν μεγάλην αὔξησιν τῆς τιμῆς τῶν εἰδῶν τροφῆς ἦτο χαμηλοτέρα τῶν προηγούμενων ἐτῶν.

Τοῦτο ἐπετεύχθη οὐχὶ εἰς βάρος τῆς ποσότητος ἢ ποιότητος τῶν τροφῶν ἀλλὰ ἀφ' ἑνὸς διὰ τῆς ἀγορᾶς πλείστων τροφίμων παρὰ μεγαλεμπόρων εἰς τιμὴν κόστους καὶ ἀφ' ἑτέρου διὰ τῆς προμηθείας τοῦ ἄρτου ἐκ τῆς Ἐπιμελητείας τοῦ Στρατοῦ.

ΣΥΓΚΕΦΑΛΑΙΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ ΕΞΟΔΩΝ
ΕΤΟΥΣ 1937

Ἐξοδα διατροφῆς	Δραχ.	103.113,70
» ἐργαταστάσεις	»	32.720,45
» ἀγορᾶς σκευῶν, ἐπίπλων, ἐνδυμάτων	»	11.686,30
» συντηρήσεως (γραφικὴ ὕλη, καύσιμος ὕλη, φωτισμός, φάρμακα)	»	2.264,—
» μεταφορᾶς ὀνίων	»	2.191,30
» κινήσεως, ἰατρῶν, ἐπιτροπῆς καὶ παιδίων	»	1.998,50
» ἀπρόβλεπτα	»	1.965,50
Μισθοδοσία Ὑπηρετικῶν προσωπικοῦ	»	5.474,—
		<hr/>
		161.414,75
Ὑπόλοιπον εἰς νέον	»	3.915,45
		<hr/>
Σύνολον	»	165.330,20

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ ΕΤΟΥΣ 1937

Δαπανηθέντος ποσοῦ πρὸς διατροφήν

	Ἰσάδ.	Δραχ.
1) Ἄρτος	2993	21.879,—
2) Βούτυρον, ἔλαιον, γάλα, τυρὸς	1957 ¹ / ₂	28.968,35
3) Κρέας	471 ¹ / ₂	16.192,—
4) Ἀποικιακὰ καὶ ζυμαρικά	690	9.355,70
5) Λαχανικὰ	1567 ¹ / ₂	7.882,15
6) Ζάχαρις, μέλι	} 233 ³ / ₄	6.113,30
7) Χαλβὰς		
8) Φροῦτα	2057 ¹ / ₂	6.992,85
9) Διάφορα		3.610,35
10) Αὐγά		1.272,—
		<hr/>
Σύνολον		103.113,70

Σημ. Κατόπιν ἐκκλήσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Ὀνίων πρὸς τὰ Φιλανθρωπικὰ αἰσθήματα τῶν διαφόρων προμηθευτῶν, παρεχωροῦντο τὰ τρόφιμα με ἐλάχιστον κέρδος ἢ πολλαπλασιάζει εἰς τιμὴν κόστους, δι' ἃ ἡ δαπάνη διατροφῆς κατ' ἄτομον ἐμειώθη εἰς δραχ. 11,90 παρὰ τὸ πλούσιον διατολόγιον.

Χανιά τῆ 30ῆ Ὀκτωβρίου 1937

Ὁ

Διευθυντῆς τῆς Παιδ. Ἐξεσχῆς
ΜΑΝΟΣ Χ. ΜΑΣΟΥΡΗΣ

